

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К.Д. УШИНСЬКОГО»

Хмельницька гумантарно-педагогічна академія (Україна)

Юго Западний університет «Неофіт Рілські» (Болгарія)

Велікотирновські Університет «Св.Св.Кіріл і Методій» (Болгарія)

Харбінський інженерний університет (Китай)

Міжнародний Незалежний Університет Молдови (ULIM) (Молдова)

УПРАВЛІННЯ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
21-22 листопада 2024 року**

УДК: 378.11+371.201+658.401.2
У677

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Сакалюк О. О. – завідувач кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Ручкіна М. М. – доцент кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Корнєшук В. В. – завідувач кафедри психології та соціальної роботи Національного університету «Одеська політехніка», д.пед.н., професор

Воронова С. В. – завідувач науково-методичної лабораторії управлінської діяльності та забезпечення якості освіти, старший викладач кафедри філософії освіти КЗВО «Одеської академії непевної освіти Одеської обласної ради» , к. пед. н.

Рекомендовано до друку Вченою радою ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», протокол №7, від 26 грудня 2024 року.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

Управління та інновації в освіті: досвід, проблеми та перспективи:

У677 збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса 21-22 листопада 2024 року Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського , 2024. 134 с.

До збірника увійшли матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої управлінню закладами освіти, досвіду, проблемам та перспективам їх розвитку.

Науковці та здобувачі освіти висвітлюють питання щодо управління освітнім процесом в умовах розвитку інноваційного середовища та організаційно-психологічних аспектів менеджменту в освіті.

УДК: 378.11+371.201+658.401.2
© Університет Ушинського, 2024

АГРЕСИВНА ГЕОГРАФІЯ

Головними науками і навчальними дисциплінами, які мають обґрунтувати загарбницьку, імперіалістичну політику Росії виступають історія і географія. Ці дві науки нерозривно пов'язані одна з одною, що дало підставу французькому вченому Елізе Реклю стверджувати, що географія є історією у просторі, а історія – географією в часі. Однак, за традицією Російської імперії, перевага все ж віддається географії. Територіальне розширення Російської імперії в минулому відбувалося переважно за рахунок цілеспрямованої діяльності воєнізованих загонів так званих «первопроходців», які за власною сутністю фактично були озброєними географічними експедиціями. Головним їх завданням було «мічення території», тобто нанесення на карти географічних об'єктів і територій, щоб потім посилалися на них як на наукові факти належності останніх до Російської імперії.

Географію, в широкому розумінні, включаючи геополітику та геостратегію, обрано як основну науку, яка має легалізувати загарбання нових територій. Саме тому основні провідники агресивної політики Росії Шойгу і Путін є кураторами розвитку географії в цій країні. Шойгу – президент Російського географічного товариства, а Путін є головою наглядової ради цієї організації. Не випадково ці діячі очолили не Російське історичне товариство, а саме географічне. На їхню думку історія – це минуле, географія - нинішнє і майбутнє. Саме політична географія (геополітика і геостратегія) має бути поставлена в основу міждержавних відносин Росії з сусідніми державами у XXI ст.

Серед геополітичних течій, якими послуговується агресивна географія Росії головними є євразійство і слов'янофільство. Перша течія є доволі диверсифікованою і має декілька напрямів, які нерідко ворогують між собою. З географічного погляду євразійці вважають Євразію, яка практично збігається, на їхню думку, з кордонами Російської імперії, а пізніше – з межами СРСР, особливим географічним світом. Звідси з'явилася спроба виділення, крім Європи і Азії, ще однієї географічної частини під назвою «Євразія». Вона нібито і у фізико- і в політико-, і в економіко-географічному відношенні є цілком окремою частиною світу. Очевидно, що подібні намагання євразійців, до яких відноситься і нинішнє керівництво Росії, є абсолютно надуманими і не мають ніяких наукових підстав. Об'єднати чи «возз'єднати» в один фізико-географічний і культурно-етнічний світ Естонію, Молдову, Таджикистан, Чечню, Чукотку і Якутію, навіть маючи найвищий рівень фантазії, нікому і ніколи не вдасться. Ця штучна в усіх відношеннях побудова за будь-якого послаблення російського імперського «закріплюючого розчину» неминуче розпадається, що і підтвердили події, які відбулися наприкінці XX ст.

Подальшого розвитку ідея «високого історичного призначення Росії», яка має насильно «ощасливити» народи, що хочуть жити своїм власним, відмінним від російського життям, знайшло розвиток у слов'янофільстві. Головною ідеєю

останнього було об'єднання всіх слов'янських народів під егідою Росії. Це мало до Євразії додати ще й землі слов'янських народів Європи.

Однак слов'янофілство не отримало свого подальшого розвитку. Історія неодноразово демонструвала антагонізм слов'янських народів. Крім того, глибинною генетичною і ментальною основою багатьох слов'янських народів не є слов'янство, як гілка давньої індоевропейської чи індоарійської спільноти. Так, слов'яномовні болгари мають тюркську генетичну основу, білоруси – прибалтійську, росіяни – угро-фінську. Нав'язана їм мова слов'янської мовної групи аж ніяк не знищила глибинної цивілізаційної ментальності цих народів. Вони близькі за мовою, але далекі (докорінно відрізняються) за характером, способом мислення, уподобаннями, способом повсякденного життя тощо. Російсько-українська війна все це ще раз продемонструвала в повному обсязі.

Будь-яка влада у своїй діяльності вимушена спиратися на думку широкого загалу переважно власних громадян. Важливою є також і думка світової спільноти. Тому в нинішній інформаційний вік головну роль в цьому відіграють освіта для молоді і просвіта для дорослих. Звичайно, що фізика, математика, хімія, біологія тощо мають об'єктивно обмежені можливості для реалізації політики держави, спрямованої на формування необхідної владі думки громадян як власної держави, так і світового співтовариства. Інша річ історія і географія, які за власною сутністю володіють набагато більшими пропагандистськими і сугестивними властивостями.

Ну а тепер про конкретні підручники з географії для 9, 10 і 11 класів, виданих в Росії у 2022 р. Географія для 9 класу видана за редакцією проф. Ю.Н. Гладкого і присвячена географії Росії. З тональності цього підручника зрозуміло, що 5 авторів перебували в процесі його написання в певній розгубленості не розуміючи, в якому напрямку буде розвиватися політична ситуація. Звичайно, що на всіх картах, як політичних, так і фізико- та економіко-географічних Крим зображений як частина РФ. Не відомо як вони будуть викручуватися при виданні наступних підручників, так як географія, на відміну від історії є набагато правдивішою наукою і навчальною дисципліною.

В цілому це доволі стриманий підручник без різких випадів в бік України. Згадуються лише окремі проблеми розвитку РФ без деталізації і будь-яких акцентів на рівні констатації фактів. Одне, два речення. Наприклад на стор. 11 згадується, що розвиток економіки Росії стримують санкції, але не пояснюється через що вони введені. Теж саме стосується окремих галузей господарства. На стор. 18 і 22 нічого не сказано, як санкції вплинули на розвиток нафтової і газової промисловості. На стор. 109 нічого не сказано про те, що в Новгородській республіці жили не московити, а словени і що завоювання їх Росією супроводжувалося майже поголовним винищенням цього народу.

Взагалі про українців в підручнику взагалі не згадується, ніби їх в Росії немає. В кожному економічному районі розглядається національний склад населення. Є хто завгодно: адигейці, черкеси, кабардинці, карачаєвці, балкарці, інгуші, чеченці, аварці, навіть дрібні народи Далекого сходу, яких налічується декілька сотень осіб. Немає лише українців. Очевидно, що на згадку про них в РФ накладено інформаційно-освітнє табу. Точніше, в Росії вважають, що такого

народу в них немає і зрозуміло, що і на окупованих частинах України він теж зникає.

Крим позначається на мапі, але про нього мінімум інформації. Так, на стор. 138 про нього є одне речення. Написано, що в 2014 р. в результаті референдуму він увійшов до складу Росії. На стор. 139 згадується Севастополь як «город русских моряков». В параграфі 37, стор. 142 розглядаються обсягом менше сторінки особливості розвитку Криму, але нічого не згадується про його анексію. Є два речення про Кримський міст як транспортну магістраль.

Географія в 10 класі присвячена вивченню світу, автор професор Гладкий Ю.Н., і Ніколіна В.В. Головними розділами цього підручника є «Політична карта світу», «Географія культури, релігій, цивілізацій». Так як підручник написаний ще до широкомасштабного вторгнення РФ в Україну він явно відстає від реалій життя. Наприклад, на стор. 65 стверджується, що 21 лютого 2022 р. Президент Росії Путін підписав укази про визнання ДНР і ЛНР, а 22 лютого це його рішення підтримало Федеральне Зібрання РФ. Про географічні аспекти широкомасштабного вторгнення Росії в нашу державу нічого не згадується. Що вони будуть писати в підручниках з географії, виданих в 2024 і наступних роках, можна лише здогадуватися.

На стор. 154 автори запитують у школярів: в чому проявляється деформація православ'я в Україні. В цьому ж розділі пропонується поділ світу на цивілізаційні території за релігійною ознакою. Автори не розуміють його абсолютну неадекватність нинішнім реаліям. В християнській Європі вже цілі міста і регіони є мусульманськими і цей процес не лише триває, але й пришвидшується. Чи є це «деформація» християнства чи щось інше, автори учням чомусь не пояснюють. На с. 236 колишнього Президента Академії наук України В.В. Вернадського названо «видаючимся русским ученим-естествоиспытателем». Навіть не російським, а саме «русским».

На чисельних мапах Крим позначений російським, але визнаних РФ так званих «ДНР» і «ЛНР» чомусь немає. Ну і нарешті, на політичній мапі світу Україна позначена майже тим же кольором, що і Росія, а в легенді до цієї карти, де перераховано всі держави по частинах світу, України взагалі немає. Напевно ця мапа створювалася одразу після широкомасштабного вторгнення РФ в Україну, коли і президент Російського географічного товариства Шойгу і голова наглядової ради цієї організації Путін вже вирішили, що такої держави у списку незалежних держав світу більше вже не буде.

В цілому необхідно зазначити, що шкільна географія в Росії обрана як один із стовпів виховання патріотизму в російському розумінні цього слова, а насправді формування з учнів цієї країни імперіалістичного уявлення про світ. Учні мають на свідомому і підсвідомому рівні знати і відчувати, що лише відновлення Російської імперії в тій чи іншій формі відповідає їхнім інтересам. Однак це глухий кут в усіх сенсах, включаючи й освітній. Будь-яка багатонаціональна імперія приречена на розпад. З цієї закономірності історія з географією не знають жодних винятків.

ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА: АНДРАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ	
Лі Мяо SWOT-АНАЛІЗ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КИТАЇ	78
Мотузенко О. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНСЬКИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	82
Полєжаєв Ю. ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ГРАМОТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	85
Рожнова Т. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНО-ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ОСВІТНІХ, ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК В СУЧАСНИХ УМОВАХ	88
Ручкіна М. РОЛЬ ПОЗНАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ У ФОРМУВАННІ М'ЯКИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS) ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	90
Рябовол Л. НОВЕЛИ ОСВІТНЬОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ	93
Салата Г. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЄВРОПИ та УКРАЇНИ: ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ	96
Фомічова О. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНИМИ ЗНАННЯМИ ЯК НАПРЯМОК ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	98
Секція 5	
Бортнік О. КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ МОДЕЛЕЙ ЗАХИСТУ ОСВІТНІХ ПРАВ ДІТЕЙ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	102
Завалій (Попюк) Я. РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН	105
Кузнецова Ю., Самсонова О., Чорна Г. ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ	108
Масляк П. АГРЕСИВНА ГЕОГРАФІЯ	111
Новікова О., Панькова О. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ ТА ТРУДОВІЙ СФЕРІ: ПРОБЛЕМИ, МОЖЛИВОСТІ, ОРІЄНТИРИ НА ЄС	114
Черненко Н., Цзінъ Фанфей	117